

תלמידים בכניסה לבית הספר התיכון הרתי "בריאלין" - חשוב לשמור על כבודה של הנערה הדתית...

נית בו. חוקי הביטוח הלאומי מת- ייחסים לפרט על-פי קריטריונים מסר סיבות להופעתה. ניסיתי לברר איתה - כמי שמש- חק את תפקיד חברו של חולה-איידס - את חוסר יכולתו של ידידי לתפקד כעבודה ולהתפרנס, בעיקבות מחלתו חשוכת-המרפא.

בטוידור יידיותי מאור היא ייעצה לי "שאותו חולה-איידס יפנה למוסד לביטוח לאומי, והוא יטופל ללא כל משוא-פנים בהשוואה לחולים אחרים, כמו חולי-סרטן ונכים". היא יודעת על כמה פניות של חולי-איידס, גם בסניף שאותו היא מנהלת, ואלה טופלו כאורחים שווי-זכויות, כפי ש- מתבקש מחוקי המוסד לביטוח-הלא- אומי.

עודד רבטמן ■

אין הפלייה בביטוח

כאדם הבלוא במינהרה השוכה ל- לא מוצא, גיליתי נקודת-אור דקי- קה שהתבטאה בדבריה של חיה לנגר, מנהלת סניף הביטוח הלאומי בתל- אביב. "חולי-האיידס בישראל, בכל מצב רפואי-סוציאלי, מכוסים על-ידי הבני- טוח הלאומי, בתוקף חוק זכות המוקד

להסביר לי כי "מדובר פה בבית-ספר דתי, ואני אחראי כלפי כל האוכלוסיה הדתית בסביבה, וחשוב לי גם לשמור על כבודה של הנערה הדתית. אני מו- דע גם כי קיימים כל מיני מצבים שלא בשליטת הצוות החינוכי. קח, לדוגמה, רומאן שמתנהל בין נער ונערה מכיתה ט'".

אחרי שעניתי בחיוב על שאלתו ה- פיתאומית של מר שטיין, אם הנער הוא נאה, הוא המשיך ואמר: "תלמיד כזה, למשל, עלול לסכן את חייו של תלמידות, ובמיוחד שהוא נראה יפה, כפי שאמרת לי. אתה צריך להבין את כל התמונה. אני גאה מאד מאד בשמו הטוב של בית-הספר. אם אני אקבל תלמיד שהוא חולה-איידס, ובמיוחד ל- אור סיבת המחלה, זה עלול באופן רציני לכרסם בתרמית של בית-הספר."

"תשאיר את השם..."

יש יחזקתי את תפקיד הידיד הטוב של חולה-איידס, הגר ברחוב שיינקין, לפני אריקה רייכר, עובדת סוציאלית וראש צוות איזורי בלישכה הסוציאלית מרכזת-לאביב. בין יתר הדברים אמרתי לה ש-חברי נמצא בטי- פול רפואי הרוק בבית-חולים איכ-י לוב. למעשה הסיבה שפניתי אליך, אי- ריקה, היא שמאז שנודע לו על דבר היותו חולה באיידס הוא כבר לא מופיע לעבודה. ניתק את קשריו עם מישפח- תו, וכל היום הוא במצב-רוח קשה מ- אור. זה הוא שביקש ממני שאפנה ל- לישכה, כדי שתיצרו קשר עימו."

תגובתה לדבריי: "אני מצטערת ש- איני מתמצאת במחלה הזו, וזו הפעם הראשונה שיש לנו מיקרה של חולה- איידס. למען האמת, אני לא יודעת איך להתמודד ולגשת למיקרה מהסוג הזה."

"אני מציעה שבשלב זה אעכב את יצירת הקשר. בינינו ובין ידידך, מפני שעליי להתייעץ עם כל מיני גורמים. אינני יודעת כעת מתי ניצור עימו ק- שר".

ראיתי לנכון להסביר לה ביתר דגש את דחיפות הבעיה: "אריקה: מצבו מידרדר מיום ליום מכל הבחינות, ולכן אני רוצה שתבקרו אותו במהירות האפ- שרית".

זו היתה בקשתי השניה, והיא נת- קלה בתשובה הרומה לתשובתה הרא- שונה.

כאשר לחצתי עליה בשלישית לגבי חומרת הבעיה ודחיפותה, חידתתי כי אוזניה את העובדה שחברי התכיש מאוד הופיע בלישכה, בגלל גאותו העצמית, אבל הוא זה שיוס את פניתי אליהם. תגובתה גם הפעם לא הפתיעה אותי במיוחד: "אני מציעה שתשאיר את שמו ותכתובי של חברך בלישכה. אני צריכה לדחות בשלב זה את כני-

יש לי כאבים חזקים בגרון. אולי תוכלי לברוק אותי, כי אין אף רופא אחד כעת בסניף. אני חולה-איידס, אבל אני חושב שזה לא קשור למחלה".

מישפטים אלה נאמרו תוך כרי נשי- מות כבוד ועיניים מושפלות מטה, כאשר הצגתי את עצמי כחולה-איידס לפני רינה האחות.

רינה הורתה לי לפתוח את פי, צערה כמה צעדים לאחור וצפתה כי ממרחק, ללא כל נגיעה פיסית או שימוש באמ- צעי רפואי מקובל, כשפדל.

כאשר שאלתי אותה לסיבת בדיק- תה המשונה, היא אמרה לי בטוידור מתנצל, "אני פשוט חוששת להירבק. אני בודקת אותך מרחוק, כי אולי יש סיכון להירבק. אני מציעה לך שהרופא יברוק אותך בצורה יסודית, אולי כ- בית-חולים תרוץ".

היא ברקה אותי בשנית, לפי בקש- תי, ושוב צפתה ממרחק בפי הפתוח לר- ווחה.

זו היתה תגובתה של רינה, אחות כללית בקופת-חולים של העובדים הלאומיים ברחוב סמולנסקין בנתניה. התברר לי שהיא, כאחות פלה, אינה מתמצאת במחלה, ולא קיבלה כל הדרכה מיקצועית על כך.

"זה מקשה מאוד!"

אני לא יכול להשיב לך בחיוב או בשלילה, מפני שאני צריך לחשוב באופן מעמיק עם הצוות החינוכי של בית-ספר, ואפילו עם משרד-החינוך. העובדה שהנער חולה באיידס מקשה מאוד על קבלתו, גם אם הוא יעמוד בהצלחה גדולה בכל הקריטריונים האחרים שמציב לפניו בית-הספר."

אלה היו דבריו של מרדכי שטיין, מנהל בית-ספר התיכון העירוני דתי בריאלין בנתניה.

אני שיקחתי את התפקיד הידיד של משפחה דתית, העובדת לגור בנתניה, והמעוניינת שהבכור שבילדיה העולה לכיתה י', ילמד בבית-סיפרו. נער זה נר- בק במחלת-האיידס, כנראה כתוצאה ממגע מיני.

אחרי כמה דקות של שקט מכי, ובטון מתנצל, המשיך מנהל בית-הספר

כמה צעדים אחורה, ולא ברקה אותי. ביקשתיה בשנית והתקרבת אליה, ושוב התרחקה מהמקום שבו עמדתי, ותוך כרי צפיה ממרחק היא אמרה לי שאולי יש לי נפוחות. ביקשתיה בשלי- שית שתבצע בדיקה. ואף העזתי להתי- קרב לעברה ופערת את פי לרווחה. היא שוב התרחקה מהמקום שבו עמדנו, והסתכלה ממרחק רב על פי הפתוח לרווחה, ושיערה כי מדובר בנפוחות. ביחס לא-סובלני ובלתי-ידי- דותי מופגן היא ביקשה שאגש לרופא כללי במרפאה ברחוב שפרינצק, למי- רות הימצאותו של רופא כללי במיר- פאתה.

היא הורתה לפניי שהיא אינה מכינה במחלת-האיידס, ולא קיבלה כל תיד- רוך וחומר-לימוד מיקצועי בקשר לכך. בתוקף תפקידה כאחות בקהילה.

לדון עם ההורים

אתה יודע עד כמה ילדים הם "אשובנים, ולעיתים קרובות נפצי- עים, ופציעה קשורה לעיתים במגע של דם. מצב שיכול לגרום לידים שירבקו במחלת-האיידס מתלמיד חולה-איידס שמשחק עימם. זו אחריות כבדה מאד, לקבל ילד כזה לבית-ספר המכיל 1500 תלמידים. עובדת מחלתו תהווה בעיה קשה מאוד עבורי, ועבור כל צוות ההור- ראה לקבלו לבית-סיפרנו".

אלה היו דבריה של סגנית מנהל בית-הספר היסודי הממלכתי ביאליק בנתניה. אני שיקחתי והצגתי את עצמי כממלכת-האיידס, שאחד מילדיה אמור לעלות לכיתה ג', ומשתייך על- פי איזור-מגוריו לבית-ספר זה. ציינתי לפני שאותו ילד לקה במחלת-ה- איידס בעיקבות עירוי-דם שנוקק לו בעבר.

בית-חולים תורן

ילהה ציינה לקראת סיום שיד- תנו שהיא תהיה חייבת לדון עם הצוות הפרגוני, וגם לערב את ועד- ההורים של בית-הספר. אין ספק שהיא תערב גם את גורמי משרד-הבריאות, משרד-החינוך ומשרד-הרווחה בעיה.

בית-ספר ממלכתי "ביאליק" - זו אחריות כבדה מאוד!

מיפעל "תנובה" בתל-אביב - אין כל צורך בעובדים!

הלישכה הסוציאלית בתל-אביב - אני לא יודעת איך להתמודד...